

sumarni inventar
za fond

**MJESNI NARODNI ODBOR VRBJE (1945-1952), 1947./1952.
HR-DASB-NG-37**

Državni arhiv u Slavonskom Brodu
Odjel u Novoj Gradiški
Trg kralja Tomislava 1

Izradio: Hrvoje Čapo
listopad, 2005.

UVOD	3
1. IDENTIFIKACIJA	4
2. KONTEKST	4
3. SADRŽAJ I USTROJ	5
4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA	5
5. DOPUNSKI IZVORI	6
6. NAPOMENA	6
7. PODRUČJE KONTROLE OPISA	6
8. INVENTARNI POPIS	7
1. Spisi po urudžbenom zapisniku	8
2. Matični ured	9

UVOD

Nakon Drugog svjetskog rata dotadašnji narodno-oslobodilački odbori su nužno morali prijeći iz vojnog u civilni oblik rada. Oni su predstavljali osnovu na kojima su oblikovani budući narodni odbori, a sam čin te promjene je pokrenut Zakonom o promjeni naziva narodno-oslobodilačkih odbora (NN 3/45). Danom donošenja tog zakona započeo je i razvoj lokalne samouprave u Hrvatskoj. Razvoj samih narodnih odbora je nadalje nastavljen i Općim zakonom o narodnim odborima (SL FNRJ 43/46) i Zakonom o administrativno – teritorijalnoj podjeli NR Hrvatske (NN 60/47). Opći zakon o narodnim odborima iste je ovako definirao: "Narodni odbori su organi državne vlasti preko kojih narod vrši svoju vlast u administrativno – teritorijalnim jedinicama"¹. Osnivali su se na različitim teritorijalno – administrativnim razinama pa su se prema tome i razlikovali (mjesni, gradski, kotarski, oblasni).

Mjesni narodni odbori su se osnivali u selima i manjim gradovima.

¹ Službeni list Federativne Narodne Republike Jugoslavije (dalje SL FNRJ). br. 43, 28.5.1946.

1. IDENTIFIKACIJA

- 1.1. Oznaka / signatura
HR-DASB-SCNG-37
- 1.2. Naslov
Mjesni narodni odbor Vrbje
- 1.3. Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa
1947./ 1952.
- 1.4. Razina opisa
Fond
- 1.5. Količina
4 knj., 1 kut., 0,5 t/m

2. KONTEKST

- 2.1. Naziv stvaratelja
Mjesni narodni odbor Vrbje
- 2.2. Sjedište stvaratelja
Vrbje
- 2.3. Pravni položaj
organ državne vlasti

2.4. Upravna povijest

Mjesni narodni odbor Vrbje počeo je djelovati 1945. godine na temelju Zakona o promjeni naziva narodnooslobodilačkih odbora². U to vrijeme područje djelovanja mjesnih narodnih odbora određivao je ZAVNOH. To je trajalo do 1947. godine kada je donesen Zakon o administrativno – teritorijalnoj podjeli NRH³. U sastavu MNO –a su od 1945. godine bila mjesto Vrbje, a od 1950. godine u njegovom su sastavu bili Bodovaljci i Sičice. Mjesni narodni odbor Vrbje djelovao je sve do 1952. godine kada je ukinut Zakonom o podjeli NRH na kotare, gradove i općine. Cijelo vrijeme djelovanja bio je u sastavu Kotarskog narodnog odbora Nova Gradiška.

2.5. Nadležnost, funkcije i područje djelovanja

Do donošenja Općeg zakona o narodnim odborima 28.05.1946. godine, djelovanje narodno-oslobodilačkih odbora bilo je uvjetovano ratnim prilikama. Prema Odluci o ustrojstvu i poslovanju narodno- oslobodilačkih odbora i skupština u Federalnoj državi Hrvatskoj⁴ ti su organi državne vlasti prvenstveno izvršavali naređenja nedređenih organa (NOO kotara ili oblasti), ali i donosili naredbe i rješenja u okvirima zakona Federalne države Hrvatske i Demokratske Federativne Jugoslavije.

Način izbora i zadaće mjesnih narodnih odbora (ali i ostalih) donešeni su 1946. godine Općim zakonom o narodnim odborima. Prema čl. 26. tog zakona posebna nadležnost mjesnog narodnog

² Narodne novine (dalje NN), br. 3, 1945. godina

³ Isto, III (CIX), br. 60, 1947. god.

⁴ Zbornik zakona, uredba i naredaba za godinu 1945., sv. I.-XII., Zagreb, str. 19-20.

odbora bila je i : "...da ostvari poljoprivredni plan, da se stara o materijalno- kulturnom podizanju mjesta, da rukovodi komunalnim zadacima, da se stara o unapređenju obrta i mjesne industrije, kao i da posreduje u pravilnoj razmjeni dobara između grada i sela." Da bi se ispunili ovi inicijalni zadaci mjesni narodni odbori su u svom djelokrugu obavljali poslove u okvirima planiranja, poljoprivrede, komunalnog života, trgovine i obrta, financija, radnih odnosa, narodnog prosvjećivanja, socijalne brige i javnog zdravlja, te vođenja matičnih knjiga, evidencija stanovništva i sl.⁵

2.6. administrativni ustroj

Broj odbornika u narodnim odborima određivao se prema republičkim zakonima uzimajući u obzir broj stanovnika, te utjecaj određenog područja u gospodarskom, kulturnom i sličnom značaju prema širem prostoru. Tako je mjesni narodni odbor mogao imati od 7 do 35 odbornika. Njihov je mandat bio opoziv, a uživali su i imunitetna prava na području svog odbora.

Mjesni narodni odbor bio je dužan najmanje jedanput u dva mjeseca sazivati zbor birača na kojima se trebalo raspravljati o pitanjima vezanim za život u mjestu. Izvršni i upravni instrumenti narodnih odbora su bili izvršni odbori. Izvršni odbori su činili predsjednik, potpredsjednik, tajnik i drugi članovi. Oni su izvršavali sve odluke, uputstva i naredbe svog narodnog odbora kao i uredbе, pravilnike, uputstva, naredbe i rješenja viših struktura državne uprave.

U mjesnim narodnim odborima koji nisu imali svoj izvršni odbor, sve odluke je donosio narodni odbor kao cjelina. Cjelokupnom administracijom narodnih odbora upravljali su predsjednik i tajnik.

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. sadržaj

Gradivo se sastoji od spisa po urudžbenom zapisniku (različite potvrde, diobe kućnih zadruga, različite žalbe i molbe i sl.), tri knjige biračkih spiskova matičnog ureda Vrbje i jedne knjige urudžbenog zapisnika.

3.2. Plan sređivanja:

Gradivo je podijeljeno u sljedeće serije:

1. Spisi po urudžbenom zapisniku (1 kut, 1 knj., 0,2 t/m)
2. Matični ured (3 knj., 0,3 t/m)

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA:

4.1 Uvjeti dostupnosti

Arhivski fond ima status javnog gradiva. Ono je dostupno svim građanima sukladno odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN br.105/1997.); Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br. 67/1999.) i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavanskom Brodu i korištenju arhivskog i knjižničnog gradiva (DASB, spis klasa br.: 003-05/98-01-98-1/)

4.2. Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja

Umnožavanje i objavljivanje dozvoljeno u skladu s Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavanskom Brodu i korištenju arhivskog i knjižničnog gradiva (DASB, spis klasa br.: 003-05/98-01-98-1/)

⁵ Detaljni poslovi iz ovih domena su objašnjeni u čl.26. Općeg zakona o narodnim odborima, 28.05.1946.

4.3 Jezik u gradivu

Gradivo je na hrvatskom jeziku. Pismo je latinica.

4.4 Tvarne značajke

Knjige su u zadovoljavajućem stanju, odnosno moguća oštećenja ne utječu na njihovu čitljivost. Spisi su vrlo dobro očuvani, a samo ponegdje su moguća mehanička oštećenja što ne utječe na čitljivost.

4.5 Obavijesno pomagalo

Obavijesna pomagala za fond Mjesni narodni odbor Vrbje su izvorna i arhivistička pomagala. Izvorna obavijesna pomagala su sačuvani i dostupni urudžbeni zapisnici. Izrađen je sumarni inventar fonda.

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Postojanje i mjesto čuvanja izvornika:

Gradivo fonda čuva se u DASB-SCNG-37.

5.2. Dopunski izvori:

Kao dopunski izvor može koristiti i gradivo fonda Narodni odbor kotara Nova Gradiška (HR-DASB-SCNG-3).

6. NAPOMENE

/

7. PODRUČJE KONTROLE OPISA

7.1. napomena arhivista:

Prilikom citiranja gradiva navodi se naziv ustanove, naziv fonda (kratica), naziv serije, broj kutije, broj i godina određenog spisa: DASB-SCNG, f. MNO Vrbje, kut. 2, Urudžbeni spisi, br. 970/1951.

Opis izradio: Hrvoje Čapo, listopad 2005. godine.

Pri izradi opisa koristili su se sljedeći izvori i literatura:

Izvori:

Mjesni narodni odbor Vrbje (1945-1952), 1947/1952.

Službeni list FNRJ, god. 1946.-1952.

Narodne novine NRH, god. 1945.-1952.

Literatura:

Mario Zorc; Shematizam organa uprave (1945-1990), PASB, 1997.

INVENTARNI POPIS

Oznaka / signatura

HR-DASB-SCNG-37

Naslov

Mjesni narodni odbor Vrbje (1945 – 1952)

Spisi po urudžbenom zapisniku

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa

1950./1952.

Razina opisa

serija

Količina

1 knj., 1 kut., 0,2 t/m

broj teh.jedinice	predmet	godine	broj spisa	napomena
knj.br. 1	Urudžbeni zapisnik	1950.-1952..		
kut.br. 1	spisi po urudžbenom zapisniku	1951.	4 - 989	
	" "	1952.	15 - 490	

Oznaka / signatura

HR-DASB-SCNG-37

Naslov

Mjesni narodni odbor Vrbje (1945 – 1952)

Matični ured

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa

1947.-1952.

Razina opisa

serija

Količina

3 knj., 0,3 t/m

broj teh.jedinice	predmet	godine	broj spisa	napomena
knj. br. 2	stalni birački spisak MNO Vrbje	1947.-1950		
knj. br. 3	kazalo stalnog biračkog spisa	1947.-1950.		
knj.br.4	stalni birački spisak MNO Vrbje	1950.-1952.		

